

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสมัยโบราณมีความแตกต่างจากการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในยุคปัจจุบัน เนื่องจากจำนวนประชากรของมนุษย์ในสมัยโบราณมีจำนวนน้อย แต่ละคนแต่ละครอบครัวดำรงชีวิตอยู่ด้วยตนเองตามลำพังโดยสร้างที่พักอาศัย ทำเครื่องนุ่งห่ม เพาะปลูกและล่าสัตว์เพื่อเลี้ยงชีพของตนเองตามความสามารถของแต่ละคน เมื่อสังคมมนุษย์ขยายใหญ่ขึ้นและความถนัดของมนุษย์ไม่เหมือนกัน บางคนถนัดในการล่าสัตว์ บางคนถนัดในการเพาะปลูก บางคนถนัดในการทำเครื่องนุ่งห่ม จึงเกิดระบบการแลกเปลี่ยนโดยใช้ของแลกเปลี่ยนกันขึ้น เช่น นำข้าวแลกเนื้อสัตว์ แต่การนำของแลกเปลี่ยนมีปัญหาบางอย่างเกิดขึ้นเพราะสิ่งของบางอย่างแบกแยกได้ยาก เช่น ข้าว 3 ถัง แลกวัวได้ 1 ตัว แต่ถ้าคนมีข้าว 1 ถัง แลกกับวัว 1 ตัวไม่ได้ ต้องมีการแบ่งแยกวัวซึ่งทำได้ยาก หรือบางครั้งความต้องการของคนที่นำมาแลกเปลี่ยนไม่ตรงกัน ดังนั้น ระบบการแลกเปลี่ยนของต่อของจึงเปลี่ยนไป โดยใช้เงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน ในสภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันการทำธุรกิจการค้ามีลักษณะที่ซับซ้อน ผู้ทำธุรกิจต้องแข่งขันกันอย่างมาก การทำธุรกิจต้องการความคล่องตัวสูง รูปแบบการทำธุรกิจก็ซับซ้อนยิ่งขึ้น องค์กรธุรกิจต่างๆจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการศึกษากฎหมายหรือทนายความให้คำปรึกษามาตรการทางกฎหมายที่บังคับใช้กับรูปแบบธุรกิจต่างๆเพื่อให้ธุรกิจสามารถดำเนินไปในทิศทางที่เหมาะสมในการแสวงหาผลกำไรตามหลักธุรกิจและต้องสอดคล้องกับกฎหมายที่บังคับใช้ในการดำเนินธุรกิจสมัยใหม่ในปัจจุบัน

เนื่องจากในสังคมยุคปัจจุบัน การดำเนินธุรกิจต้องการความคล่องตัวสูงทั้งที่มีการแข่งขันกันสูงในและต่างประเทศ ด้วยบทกฎหมาย การตีความกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ จะต้องทันสมัยเท่าทันกับรูปแบบการดำเนินธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป และต้องสอดคล้องกับ

หลักกฎหมายที่ใช้บังคับใช้กันอยู่ในสากลประเทศ ทนายความผู้มีหน้าที่อันสำคัญในการให้คำปรึกษา กฎหมายทางธุรกิจแก่ลูกค้าความพึงต้องศึกษากฎหมายอันเกี่ยวกับการทำธุรกิจสมัยใหม่และให้คำแนะนำ แก่ลูกค้าอย่างถูกต้องและตรงไปตรงมาเพื่อให้ลูกค้าทราบถึงแนวทางการดำเนินธุรกิจ รวมทั้ง ปัญหาหรือข้อจำกัดของกฎหมายในการดำเนินธุรกิจในการประกอบการตัดสินใจในการทำธุรกิจ การเงินสมัยใหม่ โดยเฉพาะเรื่องการรับโอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ตามคำพิพากษาในปัจจุบันที่ เปลี่ยนไปจากธุรกรรมการโอนสิทธิระหว่างบุคคลเป็นรูปแบบการดำเนินธุรกรรมทางธุรกิจมากขึ้น

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มุ่งที่จะศึกษาตัวบทกฎหมายเกี่ยวกับการโอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ ตามคำพิพากษาเพื่อการบังคับคดีและการใช้บังคับกฎหมายของศาลไทยในปัจจุบันเพื่อปรับปรุงแก้ไข กฎหมายในส่วนของการโอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ตามคำพิพากษา รวมถึงบทบาทหน้าที่ของ ทนายความในการให้คำปรึกษาแก่องค์กรธุรกิจที่ประกอบธุรกิจรับโอนสิทธิเรียกร้องโดยเฉพาะในมูล หนี้ตามคำพิพากษาให้ทราบถึงความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจหากเป็นหนี้ที่รับโอนเป็นมูลหนี้ตามคำ พินิจฉัยเนื่องจากกฎหมายเรื่องการรับโอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ตามคำพิพากษายังไม่มีความแน่นอน ในการบังคับใช้ซึ่งในปัจจุบันการรับโอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ตามคำพิพากษาศาลไทยยังมองว่าเป็น การขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีแก่ประชาชนเนื่องจากศาลไทยได้ตีความในเรื่องนี้ เกร็งครัดจนเกินไปโดยยึดหลักตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 271 ที่บัญญัติว่า “ถ้า คู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายแพ้คดี(ลูกหนี้ตามคำพิพากษา)มิได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของ ศาลทั้งหมดหรือบางส่วน คู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายชนะคดี(เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา)ชอบที่จะร้อง ขอให้บังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นได้ภายใน 10 ปี นับแต่วันที่มิคำพิพากษาหรือคำสั่งโดย อาศัยตามคำบังคับที่ออกตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น” โดยหากศึกษาตามหลักกฎหมายสากลและ เจตนารมณ์ของกฎหมายเรื่องการโอนสิทธิเรียกร้องแล้วจะเห็นว่าศาลไทยตีความเรื่องการรับโอนสิทธิ เรียกร้องในการบังคับคดีจำกัดในวงแคบจนเกินไปทำให้เจ้าหนี้ในมูลหนี้ตามคำพิพากษาเท่านั้นที่ สามารถบังคับคดีกับลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ และหากเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่มีกำลังความสามารถ ในการบังคับคดี อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจทำให้เกิดหนี้ที่ไม่สามารถบังคับคดีได้ เพราะการบังคับคดีในมูลหนี้ตามคำพิพากษานั้น เจ้าหนี้นี้มีหน้าที่ต้องดำเนินการสืบทรัพย์สินของลูกหนี้

ในการตั้งเรื่องบังคับคดีเพื่อบังคับชำระหนี้ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาและเงินทุน รวมทั้งบุคลากรที่เชี่ยวชาญ หรือมีความสามารถในการดำเนินการบังคับคดีตามกฎหมายเนื่องจากเป็นหน้าที่สำคัญของเจ้าหน้าที่ต้อง เป็นผู้นำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปยึดหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามที่เจ้าหน้าที่สืบทรัพย์สินของลูกหนี้ ในการตั้งเรื่องยึดหรืออายัดมาชำระหนี้แก่เจ้าหน้าที่ และอาจต้องใช้ระยะเวลาในการสืบหาทรัพย์สินของลูกหนี้ เป็นระยะเวลานาน ก่อให้เกิดภาระค่าใช้จ่ายมากภายในระยะ 10 ปี ตามกฎหมายเพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถ รับชำระหนี้ตามมูลหนี้คำพิพากษา ดังนั้น หากเจ้าหน้าที่ขาดปัจจัยในเรื่องของเงินทุนหรือบุคลากรที่ เชี่ยวชาญในการสืบทรัพย์สินบังคับคดีกับลูกหนี้ หนี้ตามคำพิพากษาก็ไม่สามารถบังคับคดีได้ตาม กฎหมายและอาจเป็นเพียงกระดาษแผ่นเดียวเท่านั้นที่แสดงสิทธิแก่เจ้าหน้าที่ว่ามีสิทธิได้รับชำระหนี้ อย่างไรแต่ไม่อาจบังคับชำระหนี้ได้ และอาจจะกลายเป็นหนี้เสียไปในที่สุด หากมีจำนวนมากก็จะ ส่งผลต่อเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม ปัญหาการโอนหนี้ตามคำพิพากษาจึงถูกจำกัดสิทธิด้วย กฎหมายวิธีสบัญญัติ(ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 271)ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลัก กฎหมายเรื่องการโอนสิทธิเรียกร้องเรื่องหนี้ในกฎหมายสารบัญญัติตามหลักกฎหมายสากลและหลัก กฎหมายของประเทศไทย(ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 303 ถึงมาตรา 313) ทนายความซึ่ง เป็นผู้ปฏิบัติงานตามกฎหมายก็อาจปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องดำเนินการให้เป็นไปตามสิทธิเรียกร้องในมูล หนี้ตามคำพิพากษาให้กับผู้ประกอบการธุรกิจเพื่อรับโอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ตามคำพิพากษาได้ เนื่องจากการตีความกฎหมายของศาลในลักษณะที่แคบและไม่สอดคล้องกับธุรกิจการเงินสมัยใหม่

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการโอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้
2. เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการ โอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้กฎหมายไทยและ กฎหมายต่างประเทศ
3. เพื่อศึกษาปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการโอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ภายใต้กฎหมายไทย เกี่ยวกับการรับโอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ตามคำพิพากษา

4. เพื่อเสนอแนะแนวทางปรับปรุงกฎหมายไทยในเรื่องการโอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ในการบังคับคดีให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายเรื่องการโอนสิทธิเรียกร้อง

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

ในยุคที่รูปแบบการดำเนินธุรกิจพัฒนาไปมาก บทบัญญัติของกฎหมายก็ย่อมต้องพัฒนาให้สอดคล้องเพื่อให้ธุรกิจสามารถดำเนินไปอย่างคล่องตัวขึ้น การโอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ตามคำพิพากษากฎหมายยังไม่เปิดช่องให้ผู้รับโอนเพื่อบังคับคดีได้เนื่องจากศาลไทยยังคงตีความประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 271 โดยเคร่งครัดตามตัวบทตามลายลักษณ์อักษร โดยมิได้พิจารณาถึงเจตนารมณ์อันแท้จริงของการโอนสิทธิเรียกร้อง ส่งผลให้ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องหลังที่ศาลได้ตัดสินคดีแล้วย่อมต้องถูกต้องห้ามตามกฎหมายในการรับโอนมูลหนี้ตามคำเพราะคู่ความที่ชนะคดีเท่านั้นที่มีสิทธิในการบังคับคดีตามมูลหนี้ตามคำพิพากษา ทนายความผู้มีหน้าที่สำคัญในการให้คำปรึกษาด้านกฎหมายแก่ผู้ประกอบการก็ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปในทิศทางของธุรกิจการเงินสมัยใหม่ได้เนื่องจากปัญหากฎหมายดังกล่าว ดังนั้นเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมและขยายขอบเขตหรือเปิดช่องให้การรับโอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ตามคำพิพากษาสมาารถกระทำได้โดยบทบัญญัติของกฎหมาย โดยการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 271 เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการและแนวคิดและเจตนารมณ์ในการโอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ โดยหากมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายส่วนนี้อย่างเหมาะสมอาจก่อให้เกิดการบังคับคดีอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้หนี้ไม่เกิดหนี้สูญมากขึ้น เศรษฐกิจของประเทศไทยก็จะมีเสถียรภาพในด้านเศรษฐกิจการเงินมากขึ้น

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาการโอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ในด้านของความหมายความเป็นมา ทฤษฎีและการปรับใช้ภายใต้ประมวลกฎหมายแพ่งและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ คือ ประเทศสหรัฐอเมริกาพร้อมทั้งวิเคราะห์ร่วมกับกฎหมายลักษณะหนึ่งของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ประเทศญี่ปุ่น และสาธารณรัฐฝรั่งเศส

1.5 วิธีการศึกษา

การศึกษานี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาแบบวิจัยเอกสาร (Documentary Research) จากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง คำราคำอธิบาย วารสาร รายงานการประชุมทางวิชาการ และบทความของคณาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการทางกฎหมายของไทยและต่างประเทศ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. เพื่อทราบถึงประวัติความเป็นมา แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการโอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้
2. เพื่อทราบถึงมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการโอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้กฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ
3. เพื่อทราบถึงปัญหาเกี่ยวกับการโอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ภายใต้กฎหมายไทย เกี่ยวกับการรับโอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ตามคำพิพากษา
4. เพื่อทราบข้อเสนอแนะและเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุงกฎหมายไทยในเรื่องการโอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ในการบังคับคดีให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายเรื่องการโอนสิทธิเรียกร้อง